

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Berrigosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1, 9.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

DIADA DELS MORTS.—Recordem-nos dels nostres morts: Francesc Layret i Salvador Seguí, assassinats als carrers de Barcelona per defensar la causa de la llibertat

Profetes

Hom ha dit que ningú no és profeta al seu país. I nosaltres, convençuts que aquesta dita enclou una veritat, no volem afirmar que ho hàgim estat realment. Però... Atenguem-nos, als fets, que ells diran ço que hi ha de veritable en les nostres paraules.

A penes caiguda la dictadura, la major part de la Premsa, amb un optimisme encomanadís, comença a esperonar el regim present, bo i afirmant que el dia més impensat, el poble, alçant-se a l'air i vindicativ, ho llançaria tot a rodar i no quedaria pedra sobre pedra.

El terrabastall, l'algarabía, era imponent, eixordador. Hom parlava d'actituds heroiques i homenívoles. De gestos que, per la sola significació llur, tindrien una valor incalculable. Hom deia, en fi, que les esquerres, en recollir l'herència del que s'enfonçava, estaven decidides a acceptar-la i que estructuraríen un nou règim jurídic, polític i social.

Dir ara com ens eren agradables aquelles paraules, fóra incórrer en una redundància d'expressió que ens plau estalviar-nos-la. Qui ens conegui, ja sap prou l'amorositat amb què per nosaltres eren acollides semblants manifestacions.

Però aquesta amorositat i el convenciment de les nostres idees no arribaven a obscurir-nos la reflexió; i valent-nos de l'examen de la nostra raó i del criteri que en resultava, negàrem la conclusió de les possibilitats de transformació que hom oferia. Bé que hi creguéssim; hi creguérem aleshores; seguim creient-hi ara; la nostra creença, però, era condicionada per quelcom que consideràvem substancial.

Qui repassí números de LA CAMPANA DE GRACIA de setmanes enrera, podrà veure amb quanta insistència hem repetit la mateixa cançó i la mateixa tornada.

¿Possibilitats d'un nou estat de coses? Sí, pot fer-se; més ben dit: qui sap si cal fer-ho. Ara, que nosaltres creiem que aquesta possibilitat no s'oferiria plenament, complidament, fins el dia que les esquerres espanyoles, "totes les esquerres espanyoles", les polítiques, s'entén, no haguessin arribat a posar-se d'acord, a establir un denominador comú per a l'assoliment d'aquestes aspiracions.

Tan aferrats estàvem amb aquesta idea, que quan un esdeveniment qualsevol venia a voler-nos demostrar que ens havíem equi-

vocat, sofríem un veritable turment; i no pel fet en si, ans perquè se'ns esfondrava tota una teoria mental laboriosament construïda.

Aquests mateixos fets, un cop passats, fortificaven la nostra creença: no es farà cap cosa mentre les esquerres polítiques de tota Espanya no es posin d'acord entre elles. I ho deïem i ho repetíem, i hi tornàvem.

Els esdeveniments, un darrera l'altre, han vingut a donar-nos la raó. El miting republicà de Madrid abans i el de València després, són dos elements de comprovació de les nostres paraules.

Profetes? Avui ja no n'hi ha, de profetes. El positivisme científic ha occit, ha anul·lat tota mena de miracles i de miracles. El coneixement històric de les revolucions passades, i el seu examen consciencios, tot comparat amb els fets d'ara, amb les circumstàncies que vivim, això era el que determinava la nostra conducta. Cal, doncs, que ens en apuntem un. Com si diguéssim, l'altre se'n fa deu pedres.

ANGEL PESTAÑA

El fantasma de l'ordre

La vaga de la casa Andreis, La Metalgraf-Espanyola, esdevinguda tristament cèlebre amb aquest darrer nom de resultes de la vaga darrerament resolta a favor dels obrers, és un dels molts casos que demostren el següent: Que si mai s'ha de produir una revolució, aquesta vindrà, fatalment, provocada pels elements de dalt, aquests elements que amb una inconsciència i una ruqueria enormes, s'atribueixen l'exclusiva del manteniment de l'ordre i altres coses, les quals són, com la Santíssima Trinitat, tres persones distintes i una sola ànima vertadera i mandanga.

O, més clar. Permeteu-nos dividir la classe patronal en dos sectors diferents. Els inconscients i els murrís. Els uns per inconsciència i els altres per murreria coincideixen tots a l'hora de practicar trucs idèntics per a tirar endavant. Tots s'omplen la boca parlant de l'ordre, de la llibertat del treball, etc.; però per sota fan el que poden.

L'ordre, fet i fet, és una alçavoteria, un tapabruts que els serveix de pretext per a continuar explotant els obrers, tal com ja feien abans de la guerra. En aquesta tasca hi col·laboren amb entusiasme tota mena d'autoritats, permetent que les entitats patronals facin caps i mànegues de les lleis es-

tabletes referents a la jornada i les hores de treball, amb una mànega ampla d'un diàmetre que no es pot amidar.

La casa Andreis, n'era un exemple. A les dones les pagaven amb dues pessetes de jornal. Als peons, tot el més, quatre. Dament d'això, els augmentà les hores de jornal. En plantejar-se el conflicte, l'únic que feren les autoritats governatives va ésser treure la força pública al carrer. Maco!

Doncs, bé. A Badalona n'hi ha un enfillall de casos com aquest. La casa Ribó—de la qual hom diu que a conseqüència del resultat de la vaga de la Metalgraf, ja ha anujat, poc o molt, els jornals—als seus obrers els tracta en iguals o pitjors condicions que aquella. Hi ha la Galeta, en la qual les dones cobren dues pessetes amb deu cèntims. Hi ha la casa Cros, a la qual els peons cobren el jornal per sota la tarifa establerta legalment. En aquesta fàbrica de productes químics, un tant per cent regular d'obrers moren tuberculosos, i d'altres en surten tarats.

Hi ha, finalment, el ram de teixits que és un desgavell. De manera que es presenta un panorama de conflictes, a més o menys llarg termini, realment confortador.

Davant d'això hom no té altre remei que

preguntar-se qui és, efectivament, el que té la culpa dels conflictes que es plantegen, i qui és que realment pertorba l'ordre: si l'obrer o el patró; i en què consisteix aquest ordre que només afavoreix a un determinat sector de la societat en perjudici d'un altre.

Fantasma afrós, que només serveix per a ésser llançat al carrer quan la classe patronal sent olor de socarrim.

JAUME PASSARELL

Visita als empresonats

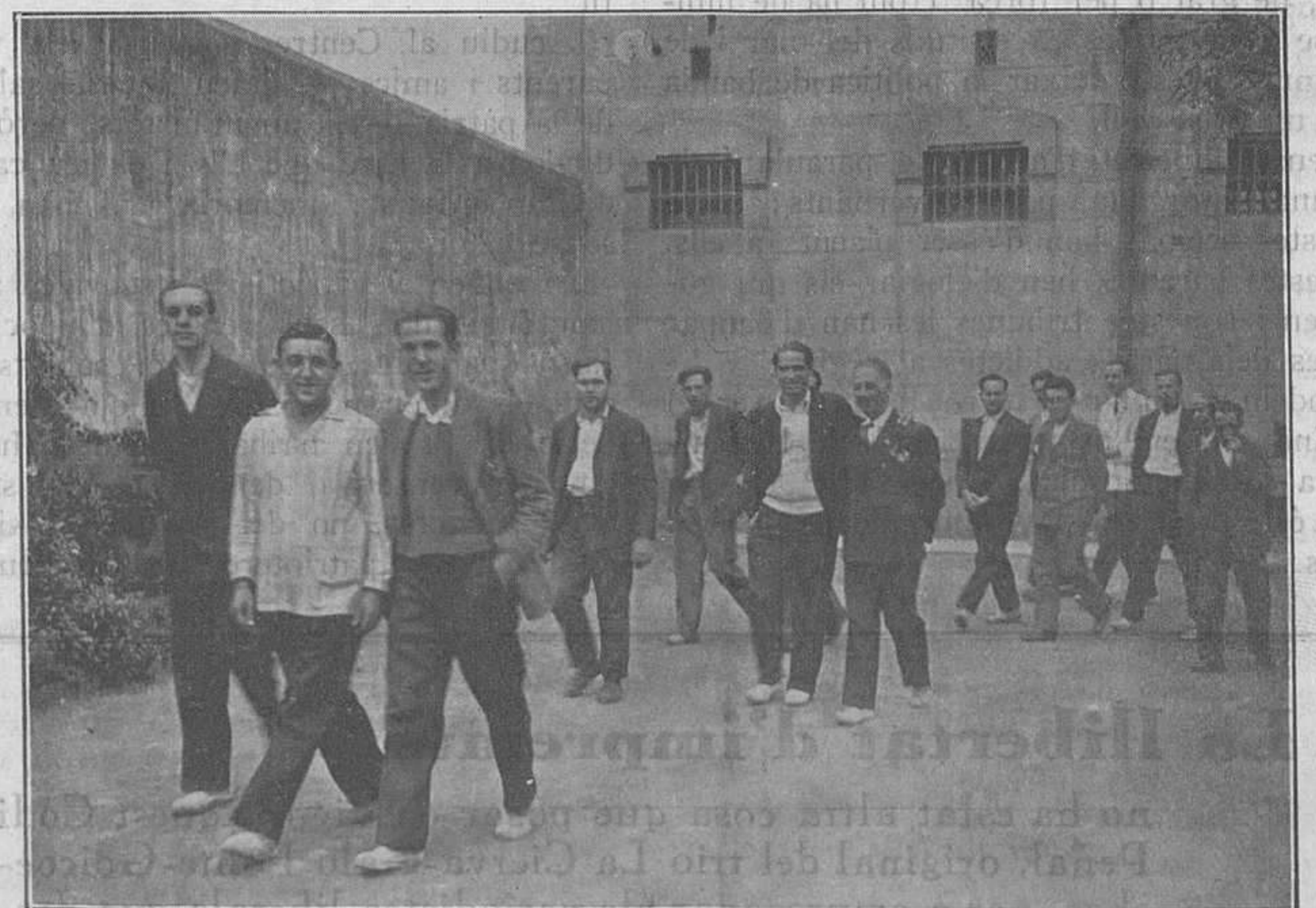
LA CAMPANA DE GRACIA, complint un deure d'humanitat i civisme, ha anat a la presó a visitar els nostres empresonats.

Perquè encara hi ha empresonats nostres a la presó, a pesar de que el govern es passa la vida parlant de normalitat.

Cal dir que l'actual director de la Model es fa càrrec que els nostres amics són persones i els tracta com a tals. No tots els directors han d'estar empeltats d'Eraclio.

LA CAMPANA DE GRACIA ha saludat els seus amics a la presó.

LA CAMPANA DE GRACIA—en bé de la veritable normalitat—desitja saludar els seus amics al carrer.

HEU-VOS ACI ELS EMPRESONATS POLITICS

Quina culpa paguen? La culpa de tanta normalitat (?) com, d'un temps ençà, hi ha a Espanya.

Llonganissa de burro

A Collblanch hom ha descobert un escorxadador clandestí, on uns quants industrials aprofitats sacrificaven ases, cavalls, mules i tota mena de bestiar impropri per al consum alimentici.

Impropri segons la llei i el nostre estret punt de vista, no pas segons l'illustrat criteri dels que ens encomolaven bistecs d'animal ferrat com si fossin filets de vedella.

Esgarrifa pensar el que mengem a la fonda, al restaurant, al bar, a la taverna. Ni les mestresses de casa que fa trenta anys que van a la Boqueria poden jurar avui que el carnisser, l'adroguer o el carnsalader no les ha defraudat i no els ha donat gat per llebre.

Amb els embotits, especialment, de tan general consum a Catalunya, es realitza a la nostra ciutat un negoci escandalós i fastigós.

El noranta per cent de la botifarra i de la llonganissa que a les botigues es ven, està fet amb el rebuig.

I aquest és el gènere menys dolent.

Que n'hi ha força de fabricat amb carns malaltes i de bèsties que fins ara i a pit descobert no s'havien menjat mai més que els gitanos.

Si es fes analitzar el contingut dels budells farcits que pengen dels ganxos de les carnsaladeries, la major part s'haurien de llançar.

De molts hauríem de demanar que sortís l'autor per a processar-lo i facturar-lo a gran velocitat a Figueres.

En resum: que vivim de miracle i que els enverinadors públics i els assaltants de la nostra salut i la nostra butxaca frueixen de la més absoluta impunitat.

No és aquest el camí

El grup d'excursionistes que formen el govern de la nació han errat el camí. Han seguit una drecera per a assolir el cim més alt i, de massa dreta, se'ls ha tornat inaccessible. No els creiem prou atletes per a seguir endavant. Hauran de recular forçosament i triar-ne una altra, o bé un caminet d'aquests que tenen totes les muntanyes que, donant mil voltes, us porten a lloc, fresquets i alegrets.

De bell principi semblà que el general Berenguer havia emprès una marxa tranquil·la, i havia utilitzat el camí més pla. Però els degué semblar massa llarga la caminada, i, donant mitja volta cap a la dreta, agafà la drecera on ara s'ha deturat.

No és aquest el camí per a arribar al cim. Aquella enyorada normalitat que es frisa al capdamunt de la muntanya, s'està morint de fàstic i espera amb dalit que els excursionistes canviïn de ruta per tal que la vinguin a cercar.

Un dia vàrem respirar joiosos en veure que la censura, l'antipàtica censura, era per fi suprimida. Els periòdics, sotmesos al criteri i la voluntat d'uns senyors que es divertien mutilant ratlles, prohibint tractar de coses d'actualitat palpitant, fent imperar un absolutisme pitjor que el de Primo de Rivera, podrien tractar les coses ben lliurement...

Però no pensàvem que la nova espasa del modern Damocles penjava damunt les nostres testes a punt de segar-les en rodó. La censura deixava de funcionar, però una sèrie de lleis, codis i ordres ens imposaven una nova mordassa, o ens obrien les portes de la presó. La multitud de coses que la censura no deixava tractar, són ara — també — motiu de procés, de persecució, d'emprisonament.

Hom no pot parlar segons de què si no vol veure les edicions recollides. Hom ha de convenir que som els més afortunats del món, de grat o per força. Hom ha de limitar-se a cantar les excelsituds del mar i de les muntanyes i deixar la política de banda com un trast vell.

Tenim llibertat d'acció, de paraula i de tribuna, atorgada pels governants; però aquestes accions han d'ésser plaents a ells. Aquestes paraules han d'elogiar els qui governen i aquestes tribunes les han d'ocupar homes dels partits addictes al règim.

Podem reunir-nos, però hem de fer el domini. Podem protestar, però de la companyia antimonàrquica. Podem dir aquesta boca és meua, però la tenim embargada pels altres...

La llibertat d'impresma...

no ha estat altra cosa que posar en vigor aquest Codi Penal, original del trio La Cierva-Galo Ponte-Goicoechea, per a empresonar els periodistes liberals que descobreixen les misèries, els crims i els robatoris de l'època vergonyant de la Dictadura.

Els excursionistes que formen el grup del govern de la nació han errat el camí. Es més, no havien d'emprendre l'excursió cap als cims. S'havien de quedar al pla.

Aquelles promences afalagadores que era un govern que venia a instal·lar un pont entre la dictadura i la normalitat han estat un "bulo".

Les declaracions d'una prompta llibertat, una ensarronada.

Les paraules de pacificació dels esperits, un sarcasme.

El camí emprès, doncs, ha estat una marxa forçada cap a la nova lluita. El poble se sent fadigat de tanta bioma pesada. La tranquil·litat un dia somnada s'ha convertit en un atac de nervis continu.

I, mentrestant, sentim en ple rostre les escopinades, i a la nostra espatlla les fuetades, que un home ens prodiga sense pietat.

DOMÈNEC DIUMENGE

Les llàgrimes de cocodrill

Hem llegit una circular recentment feta imprimir per les "pepes" de la U. P. Confessem sincerament que s'ha de tenir la cara gruixuda com la tenen aquesta gent per a enviar per correu i com a impresos, per tal que tothom se n'assabenti del que diuen, una circular de propaganda com aquella.

Nosaltres acceptem tots els idearis polítics, per més distanciat que estiguin del nostre; però no passem per cap concepte amb el d'aquesta gentussa que, sota la capa d'estimar la pàtria, han arruïnada durant sis anys la nació. No sabem pas a què deuen voler anomenar programa de regeneració d'Espanya. El seu programa ens és prou conegut: absolutisme groller i saqueig dels cabals en les hisendes municipals, provincials i nacionals. No cal pas, doncs, que — com els cocodrils — plorin, ni vagin a la recerca d'associats al seu partit, massa "partit".

Acudiu al Centre, porteu-hi els vostres parents i amics — diuen aquests salvadors de la pàtria. — Sí, anem-hi tots; però per a dir-los a la cara que ells i el seu capitost, de tan infausta memòria, ens han deixat sense camisa.

Invoquen el patriotisme i senyalen als qui han fugit dels seus rengles d'hipòcrites i falsos patriotes. Tenen raó, pobrets! Encara els diuen poc. Tots els qui eren socis de la U. P. i en arribar la desfeta han fugit, per vergonya, del seu costat, són els mals patriotes, no del seu partit, sinó de tots; són els "patrioters", els oportunistes,

els que giren cap allà on bufa el vent, els que no tenen un credo polític, ni vergonya, ni saben què és l'honor propi.

Però els ataquen i no voldrien altra cosa que hi tornessin. Blasmens de la seva acció, i de bon grat els acaronarien per poder-los presentar el rebut cada mes. Però ni d'aquests es poden refiar. A la U. P., com en els "legionarios", no hi pot anar més que el desvagat; el que espera lucrar-se sota la capa dels qui treballen; els recercadors de càrrecs públics; els primo-riveristes que, adorant l'idol, no l'home, eren els seus rastres i es convertiren en espies dels ciutadans honrats.

I mireu com són, aquests escarabats de terregada, que no s'atreveixen a signar. Es donen vergonya de posar els seus noms sota d'una allocució que saben prou bé que ens recorda la pitjor època de robatori i saqueig de les caixes de la nació. Si això era ésser patriota, proposem un monument a tots aquells atracadors que un dia semblaren el pànic per les nostres carreteres. Aquells, almenys, donaven la cara.

INTENCIONS

EL TEATRE DEL MÓN I EL TEATRE DE CASA

Heu-vos ací una notícia literària: Erwin Piscator — del qual s'acaba de traduir, s'acaba de publicar "El Teatre Polític" — ha guanyat davant l'Audiència de Jena el recurs interposat contra el ministre de l'Interior de la Turingia el nacional-socialista Fricke per la prohibició de representar el seu drama "Paràgraf 218". L'Audiència, a més, ha condemnat el ministre de Turingia al pagament de les costes i d'una indemnització. L'obra "Paràgraf 218" és una propaganda a favor de l'avortament.

Possiblement, molts de vosaltres no sabreu qui és Erwin Piscator. Possiblement fins creureu que no és aquest el lloc més indicat

No és això, però, ço que avui volem comentar. Pitjor per ells, els nostres escriptors de periòdic, els nostres escriptors de teatre, si tenen ulls i no hi veuen, si tenen orelles i no hi senten.

Ço que volem destacar no és la personalitat de Piscator, sinó el fet aquest: un ministre — tot un ministre — prohibeix l'obra d'un comediógraf, una obra en pro de la llibertat de l'avortament. El comediógraf, l'autor, interposa recurs contra el ministre, i l'Audiència condemna el ministre.

Es clar que això passa en una nació civilitzada: Alemanya, que és qui, destronant el kaiser i glorificant Liebknecht i Rosa Luxemburg, ha guanyat veritablement la guerra. Aquí no passaria el mateix.

Aquí no es permet l'estrena d'"Els mesianistes", que ha traduït el noi de Cristòbal de Castro. Ni es permet l'estrena de "Para el cielo y los altares", de Benavente, a pesar de tractar-se d'una obra còmicament seràfica, sense cap valor subversiu, sense cap crit de protesta — el senyor Benavente, maurista i amic de fer sortir marquesos a tot drap en les seves comèdies, ni pot ni sap cridar —, sense la més mínima força rebel. I quan Valentin de Pedro estrena la traducció castellana de "La dama alegre", de Puig i Ferrer, Madrid s'escandalitza d'una manera provincial i ridícula.

Tot això no és obstacle perquè hom toli i celebri el teatre francament pornogràfic, francament obscè.

Quant a Barcelona, recordeu les protestes estúpides d'un sector del públic i la crítica, amb motiu de l'estrena de "Maya", de Gantillon, i "Els fracassats", de Lenormand. — Què hauria passat si s'hagués estrenat "El Simoun", del mateix autor, representat arreu d'Europa amb èxit?

L'any passat no es pogué estrenar l'adaptació que d'una novella de Kuprin — "Yana" — havia fet Millàs-Raurell amb el títol d'"El fossar de les verges", perquè al governador li semblà immoral. El mateix governador, el senyor Milans del Bosch — molt entès en co-

Santiago Alba y Bonifaz...

no fa més que escriure cartes dient que no es fica en política, que ell només pensa en el futur d'Espanya i que les finances l'atabalen molt. Això que les finances l'atabalen molt, ho sabem de fa temps. No cal que ens ho digui. I l'home que entre passar a la història s'ha estimat més passar a l'ambició actual i migrada, no ens mereix cap mena de respecte.

per a ocupar-se de comèdies podent-se ocupar d'Alba, Cambó, Romanones. Però penseu que el teatre és — o bé ha d'ésser — cultura, idees, llibertat. I penseu, sobretot, que sempre ocupar-se d'Alba, Cambó, Romanones, fa tant fàstic!

Piscator, com Max Reinhardt, com Gordon Craig, és un renovador del teatre. Max Reinhardt s'ha preocupat solament de l'estètica, de la part externa, del teatre. Piscator s'ha preocupat de la seva ideologia, de la seva ànima, i, per amor al poble i a la llibertat, ha creat el "Teatre del Proletariat", "Proletarischer Theater". Aquí a casa sols hem pogut fer el Teatre Intim. Es un noble esforç que cal agrair a Adrià Gual i al qual devem lo millor de la nostra dramàtica, en traduccions o en influències per a redimir-nos del "pitarrisme". Però el Teatre Intim ha hagut de morir d'indiferència i de fredor. Aquests de la indiferència i la fredor són dos mals terribles en nosaltres. Ara mateix, per exemple, s'acaba de traduir, s'acaba de publicar, "El Teatre Polític", de Piscator, obra interessantíssima, obra formidable. Quins són els comediógrafs catalans que l'han llegit, traduïda o en l'original? Quins són els que l'han comentat? Quin ressò ha tingut en la nostra Premsa d'esquerres? Cap. Per què? Perquè aquí — llàstimosament cal dir-ho — hom fa un teatre infectament burges, un teatre baix de sostre, un teatre d'escudella i carn d'olla. Es vergonyós que la fredor i la indiferència hagin acollit aquest llibre (1).

(1) El Teatre Polític de Piscator és un llibre que haurien de llegir els crítics, els autors, els actors, els directors d'escena, el públic; per aprendre de fer teatre i d'estar al teatre.

tons, pel que sembla, però en el qual no podem reconèixer cap autoritat literària — s'escandalitza de què en el nostre drama "Danton" — escrit per encàrrec de la intelligentíssima empresa d'Olympia i que la intelligentíssima empresa d'Olympia, junt amb els bocets de decorats d'Àngel Fernández, Batlle i Amigó i Salvador Alarma, conserva inèdit — Camil Desmoulins, en el Tribunal Revolucionari, quan li pregunten els anys, contesta: "Els mateixos que el descamisat Jesús en ésser crucificat."

No hi va pas valer que li diguéssim que es tractava d'una frase històrica. El senyor Milans del Bosch no estava per històries, i el terrible llapis roig suprimí les paraules del redactor de "Le vieux cordelier".

Una altra comèdia nostra, "El rei per força", s'estrenà sensiblement mutilada. Hi hagué una època en què cada vegada que, quan una comèdia nostra anava a la censura, ens agafaven tots els mals. Qui sap! Potser es pensaven que, a la sortida del teatre, després d'haver estrenat nosaltres una comèdia, el públic aniria a cremar convents i proclamaria la República.

El fet és — tristíssim, vergonyós — que mentre en les nacions més civilitzades del món el teatre té dignitat i espiritualitat, no és hipòcrita i pot abordar tots els problemes que avui preocupen la humanitat, aquí és una cosa miserable i raquítica sotmesa a l'estúpida censura dels que vetllen — no sabem amb quin dret — per la moral pública — pública com certa mena de dones —, i sotmesa a la censura dels que paguen, moltes vegades, tan estúpida com l'altra.

Lluís CAPDEVILA

Correu de l'Estranger

LA REVOLUCIÓ AL BRASIL

Les notícies que es reben del Brasil no deixen precisar bé la situació d'aquell país. D'ençà de la nostra darrera nota, tanmateix, sobre la revolució brasilera, les coses han canviat notablement. El govern de Rio Janeiro ha estat enderrocat. L'ex-president Luiz i tots els seus ministres han estat empresonats.

La situació és confusa i greu. Amb tot, l'empresonament dels membres d'un govern per un nou govern revolucionari és un fet lògic i natural. Si es fa una revolució, no es fa pas perquè la conducta dels homes que en el moment de fer-la governen una nació, sigui impecable, ans, al contrari, perquè sobre aquesta conducta pesen serioses acusacions. ¿No és natural, doncs, que els presumptes responsables quedin detinguts fins que llur manament o llur innocència sigui jutjada per un alt tribunal?

Sols en un país tan incivil com Espanya, que viu sota un règim tradicionalment reaccionari, es pot donar el cas que els responsables directes d'una política de despotisme i d'oprobri, vagin encara provocant, amb una gosadia sense igual, el mateix poble que ells van explotar i oprimir contra tota llei.

Tornant, però, al Brasil, direm, això no obstant, que, tractant-se de països tan llunyans, en els quals la política és generalment inestable i personalista, cal acollir amb reserves les notícies sensacionals i sovint contradictòries que els cables transatlàntics i la T. S. F. ens aporten.

Cal no oblidar, encara, que la causa profunda de la revolució brasilera és la crisi econòmica de la nació, i que si els Estats Units del Brasil eren governats mitjançant una constitució republicana, gaudien, diguem-ho així, com tantes d'altres repúbliques llatines, d'un govern autoritari, de naturalesa en el fons dictatorial, en el qual el president de la república era al mateix temps generalíssim.

I a Amèrica, com a Europa, sembla que, a la fi, la moda dels generalíssims va passant.

Congratulem-nos-en.

L'OFENSIVA ALEMANYA CONTRA EL PLA YOUNG

UNA de les aspiracions més profundes de l'Alemanya d'avui — l'Alemanya de 1930 — és, com ho ha palesat en les recents eleccions generals, la revisió del pla Young.

A tort o a dret, Alemanya creu que l'execució d'aquest pla — el qual, això no obstant, fou acceptat pels experts financers alemanys l'any 1929 en les conferències de París i de La Haia —, li imposa unes càrregues massa feixugues, i demana, una vegada més, als seus creditors que aquestes càrregues siguin reduïdes.

Però les anualitats que Alemanya paga a les nacions aliades en concepte de reparacions, serveixen per a que aquestes nacions paguin als Estats Units llurs propis deutes de guerra. Els polítics i els financers alemanys més autoritzats han atacat el problema precisament per aquest costat, adoptant una actitud molt més raonable i hàbil que l'actitud cridanera i estúpidament bel·licosa adoptada pels nacionalistes.

Es tracta, en efecte, de què els Estats Units acceptin una revisió o una moratòria per als deutes dels aliats, els quals, aleshores, concedirien consegüentment una revisió

o una moratòria als deutes alemanys.

No sembla, tanmateix, que el govern alemany aconsegueixi gran cosa dels Estats Units. Però és evident que la tàctica és hàbil, i que la sola probabilitat de veure reduït el seu deute, sigui, per als alemanys, que els Estats Units adoptin una actitud més liberal, més humana, més comprensiva, envers les velles nacions d'Europa.

Com sigui, la qüestió és manar

A penes apuntalada la nova situació post-dictatorial, a la Lliga li mancà temps per arreglar-se a les fileres dels ben avinguts. Talment com si s'hagués passat els set anys de càstig acumulant ànsies insatisfetes. Assenyala l'arreglament amb una nova concessió. Una declaració de fe monàrquica.

El cas de la Lliga en la política espanyola és un cas curiós que s'acosta al pintoresc, per no dir al grotesc.

En trenta o més anys d'actuar s'ha atipat de fer concessions reals, a canvi de promences utòpiques i de concessions fictícies. Per tal de justificar-les i, de passada, dissimular la ineficàcia llur, ha esmerçat una enorme quantitat d'energies, de trucs més o menys maquiavèlics i de *trastienda* més o menys política. Ha col·laborat àdhuc, formant part del Govern, amb afers que no tenien res a veure amb les coses d'ací. Ha fet més. Va ajudar a conjuminar aquell cop d'Estat inoblidable. Amb aquesta col·laboració es pensava heure el cel de l'autonomia amb les dents. I què?

Ara esmerça les energies boicotejant el moment sentimental d'ací — el procediment de la política de realitats és una cosa greu — a canvi d'unes compensacions de caràcter electoral les quals no se sap si arribaran a fer-se efectives.

Homes pràctics, es passen la vida perseguint la quimera de la Concòrdia.

Talment, el cas del caçador que surt de casa ben proveït dels atuells necessaris per a la caça, però que és curt de vista.

Si, al capdavant, la dèria de governar o d'ocupar càrrecs públics era la única finalitat que es proposava la Lliga, és evident que hi ha una considerable desproporció entre el resultat i les energies emprades per obtenir-lo. Arreglant-se de bon començament a les fileres governamentals, estaven al cap del carrer.

Si no és així, és a dir, si darrera d'aquest oportunisme hi hagués una altra finalitat més enlairada, es pot dir que la Lliga ha fet, políticament, el negoci d'En Robert amb les cabres.

J. P.

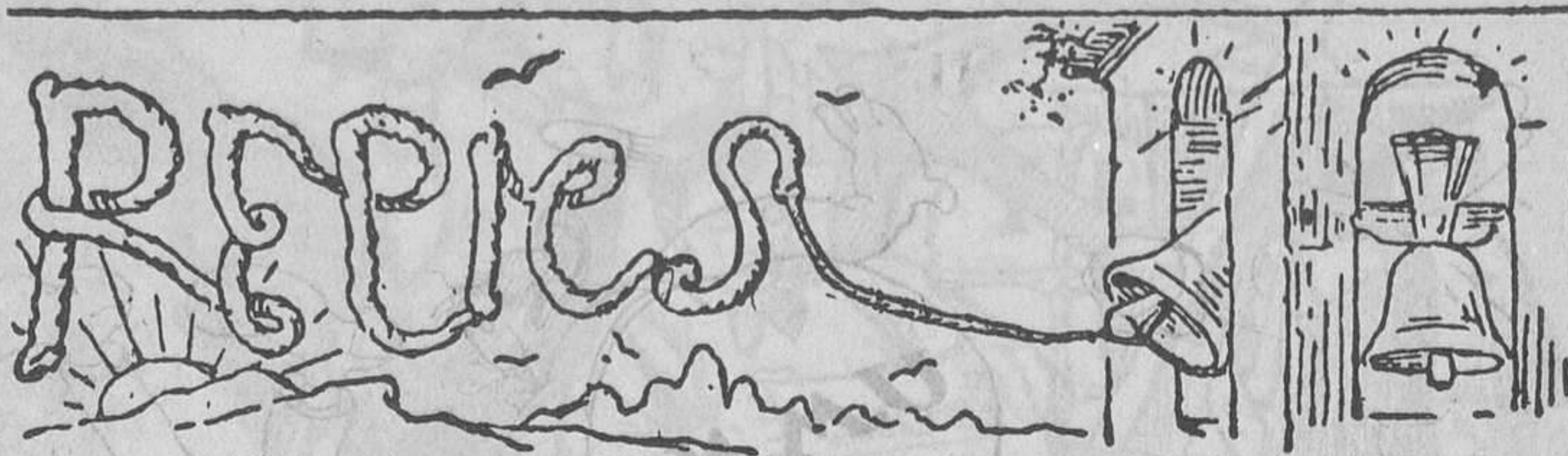
Senyor governador!

El vostre superior jeràrquic, el ministre de la Governació, ha declarat que la Premsa pot atacar amb absoluta llibertat la gestió del govern i la de les autoritats.

Vós, que segons les lleis esteu sota les seves ordres, no heu de contravenir-les i de veu acceptar que la vostra gestió davant del govern civil de Barcelona ha estat una sèrie d'ensopagades ben lamentables.

No fruiu perseguint els periòdics que critiquen la vostra gestió. No empresoneu gent que ataquen el govern.

El ministre de la Governació ho diu, i vós, que esteu a les seves ordres, teniu el deure de complir-ho.

ALBA-CAMBO

S'anuncia, per a dintre de poc, una entrevista entre ambdós polítics oportunistes.

No en sortirà res de bo, ja ho sabem.

ELS DEL DESORDRE

Si la U. M. N. celebra el miting que té anunciat a Saragossa, la U. G. T. declararà una vaga de 24 hores. La qual cosa vol dir que si el govern autoritza l'acte dels pupins, té ganes d'alterar l'ordre a la capital d'Aragó.

N'HA TRIOMFAT UNA ALTRA!

Ha triomfat la revolució brasilera.

Un altre triomf de la llibertat!

"SOLIDARIDAD OBRERA"

El valent diari ens ha donat a conèixer que el servei d'ordre a Barcelona costa a la nació més de set milions de pessetes cada any, repartides entre dos mil cent individus.

Per guardar l'ordre (?) posen en desordre l'administració. El sanejament de la Hisenda hauria de començar per ací.

LES TORNES

Quan Macià fou tret de Catalunya, les autoritats franceses hi col·laboraren. En pagament d'aquest servei, ara s'ha tret un súbdit francès, Emili Granier, també per indesitjable.

D'això se'n diu rectitud dictatorial.

ENCARA NO SE'N VAN?

Quan tot feia creure que els representants dels partits que blasmen de la dictadura actual es retirarien dels llocs que ocupen per reial ordre, tots troben que tenen feines empantegades i no deixen els càrrecs ni a fum de sabatots.

No volen deixar el "mòmio", no. Esperen que els treguin, també, per indesitjables.

POMELLS NOUS DE TRINCA

A Manresa s'ha fundat la Joventut d'Esquerra Republicana, i han repartit el seu programa polític.

Molt bé, pels manresans i la seva joventut!

APRECIACIONS

Un diari de fora ha trobat que no porta a cap fi cremar retrats i actes per l'estil.

Aquests fets isolats de protesta contra el règim, segons per qui, no tenen cap importància. Però pels qui cataloguem les gestes dels diversos sectors del poble, són quelcom més que fets sense pena ni glòria.

PER FI...

Després de tres vegades de suspendre-la, a la quarta ha pogut donar una conferència a Figueres el nostre company Angel Samblancat.

Per fi, els figuerencs han oït l'autoritzada paraula de l'amic.

UN JOC NOU

Res de ruletes, ni dòminos, ni cartes. D'avui endavant, serà bon motiu de juguesca endevinar quan i com seran fetes les eleccions.

Ningú no guanyarà!

RIURA BE, EL QUI RIURA DARRER

L'ex-president del Brasil i els seus ministres han estat empresonats pels revolucionaris.

No els diu res això a Galo Ponte, Calvo Sotelo i companyia?

Que vagin cridant, que vagin...

El que riurà més bé, serà el que rigui darrer.

"NUNCA SEGUNDAS PARTES FUERON BUENAS"

Ha inaugurat la seva actuació la flamant fi-

lloja de la Lliga, dita altrament "Unió Catalana".

Però d'unió catalana no en té res. Ara, d'unió monàrquica... tota la que vulgueu!

MIRALLETES PER A CAÇAR ALOSES

Volia ésser un parany per a caçar pardals... Es, en realitat, una maniobra electoral sense cap importància.

PER LA CONCORDIA...

Hi ha parlat, però, el pontífex màxim del regionalisme monàrquic, en Francesc Cambó...

Ha dit, entre altres coses no menys importants, que "la història de la més gloriosa (sic) de les agrupacions polítiques catalanes és quasi bé tota la seva història política".

Prou que ho recordem, senyor Cambó, prou que ho recordem.

Es, per no anar més lluny, la història que patrocinava Martínez Amido en l'aplicació de la "Llei de fugues"...

Es la història que contribuïa a la vinguda de Primo de Rivera...

Es la història que ara, enfrontant-se amb tot el liberalisme de la península, s'ha posat al costat del règim defensant totes les seves arbitriats...

Quin dubte hi cap, que és una gloriosa història!

La ciutat de les tres efes

De temps pretèrits, la vella ciutat de Vic és anomenada pels naturals de tota la plana "la ciutat de les tres efes". Aquestes inicials enclouen tres qualificatius ben poc falaguers: fred, fam i fanatisme.

Del primer, no se'n pot fer càrrecs només que a la topografia de la ciutat, puix està situada a la falda del Montseny; no són d'estranyar les glaçades i la boira baixa, o "broma", segons els vigatans.

La fam, afortunadament, no és, avui per avui, un flagell greu per a la ciutat de les llonganisses i dels pans de pessic. De totes maneres, és alarmant la poca puixança palesada en la major part de les seves indústries. La vella Ausònia resta a la rerassaga en la ruta marcada pel progrés, que empeny pobles i ciutats catalanes.

La causa d'aquest estancament no és altra que el fanatisme: el mot complementari de la tercera inicial.

Arreu és coneguda l'anomenada de què malauradament gaudeix Vic, degut a la infinitat de capellans i monges que aixopluga.

Dediqueu una estona a passejar pels seus carrers, i a cada passa trobareu convents i capelles. Procureu captar-vos la confiança d'algun vigatà, d'aquells que sols entren a la catedral per a veure'n les magnífiques obres pictòriques i que no besen mai mans de canonges ni altres eclesiàstics. Sortosament, d'aquests vigatans en trobareu ja bastants, i si es decideixen a explicar-vos els rumors i els fets que de sempre es contenen per la ciutat, comprendreu fàcilment el motiu de la inèrcia a què està sotmesa aquella població; una població que avui podria ésser font de treball i de riquesa, avantatjosa-ment comparable a d'altres ciutats, glòria i orgull de Catalunya.

Cal dir que n'hi ha prou en què l'element eclesiàstic vegi amb mals ulls l'anunci d'una obra teatral, per a què no arribi ni tan sols a estrenar-se a Vic. En tot Vic funcionen dos cinemes, i solament dos o tres dies a la setmana.

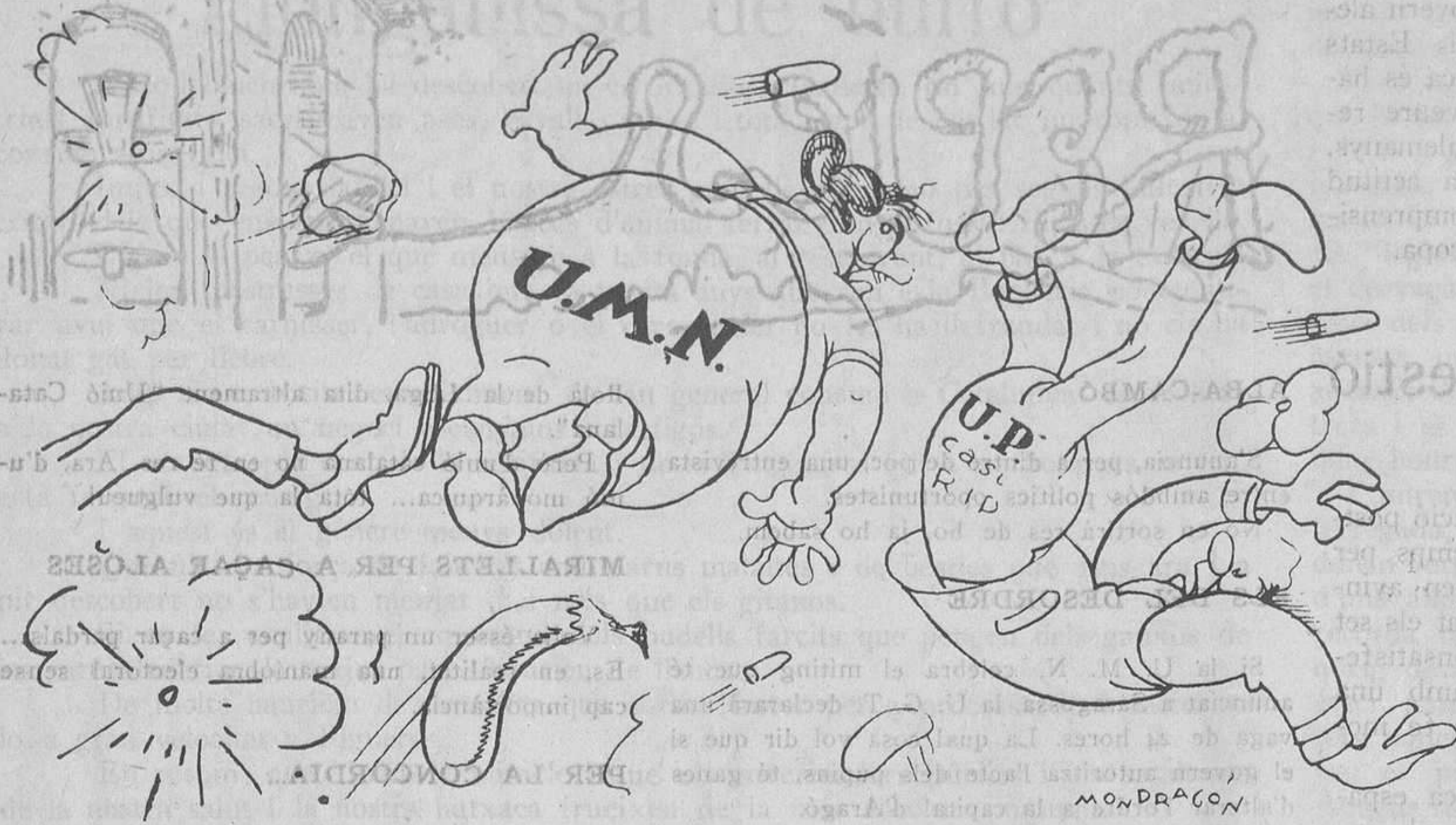
Això sí; hi ha una bona plaça de "toros", i, per desgràcia, bona part de la joventut vigatana es dedica a admirar al "Niño de la Brocha".

Ens consta, però, que hi ha importants excepcions; els fets portats a cap quan la caiguda de la Dictadura en són un bon exemple.

JOAN BERTRAN

S'ha constituït "Unió Catalana"...

que, amb la capa de voler ésser Escola, Acadèmia, Col·legi, Universitat, no és altra cosa que la reunió de totes les concupiscències dels minyons de casa bona que no veuen en la vida altre panorama que el guany material i les aspiracions baixes de sostre de les regidories i diputacions provincials. Fira de vanitats, banquet de convidats de parents pobres. Ens fan, més que respecte o temença, llàstima, de veure malbaratada tota una joventut.

Pues por doquiera que voy
va el escándalo conmigo.

TENORIO-MUSSOLINI

Buscando mayor espacio
para mis hazañas, di
sobre Italia, porque allí
el feixismo té palacio.

Font, obrer;
García Caparrós, obrer;
Pijoan, obrer;
Aquests encara continuen a la presó.

Les eleccions seran la fira de totes les
concupiscències i de totes les més baixes
ambicions.

La follia és un mal que s'encomana. Aneu
amb compte amb els fells.

REUS

M'abstinc tant com puc de fuetejar els
republicans de Reus, en aquests instants en
què convé sumar i no restar, però hi ha co-
ses que no poden passar inadvertides i, per
tant, deuen dir-se, i senyalar amb tota crue-
sa tot quant hi ha de dolent en elles.

En finalitzar la Dictadura, s'obrà en
aquest poble el miracle d'agermanar-les di-
verses tendències republicanes existents, te-
nint en compte que hi ha possibilitats (avui
d'Acció catalana), republicans nacionalistes,
republicans socialistes i republicans lerrou-
xistes.

Hi ha establerta, entre tots aquests grups,
una Entesa que fins ara ha donat molt bons
resultats, puix s'han reunit moltes vegades,
i no s'ha produït cap divergència en tots
aquells assumptes que s'han sotmès a deli-
beració; en una paraula, han sabut posar-se
a l'alçada de les circumstàncies, que ja és
molt, tractant-se dels republicans de Reus,
acostumats a tirar-se sempre els plats pel
cap.

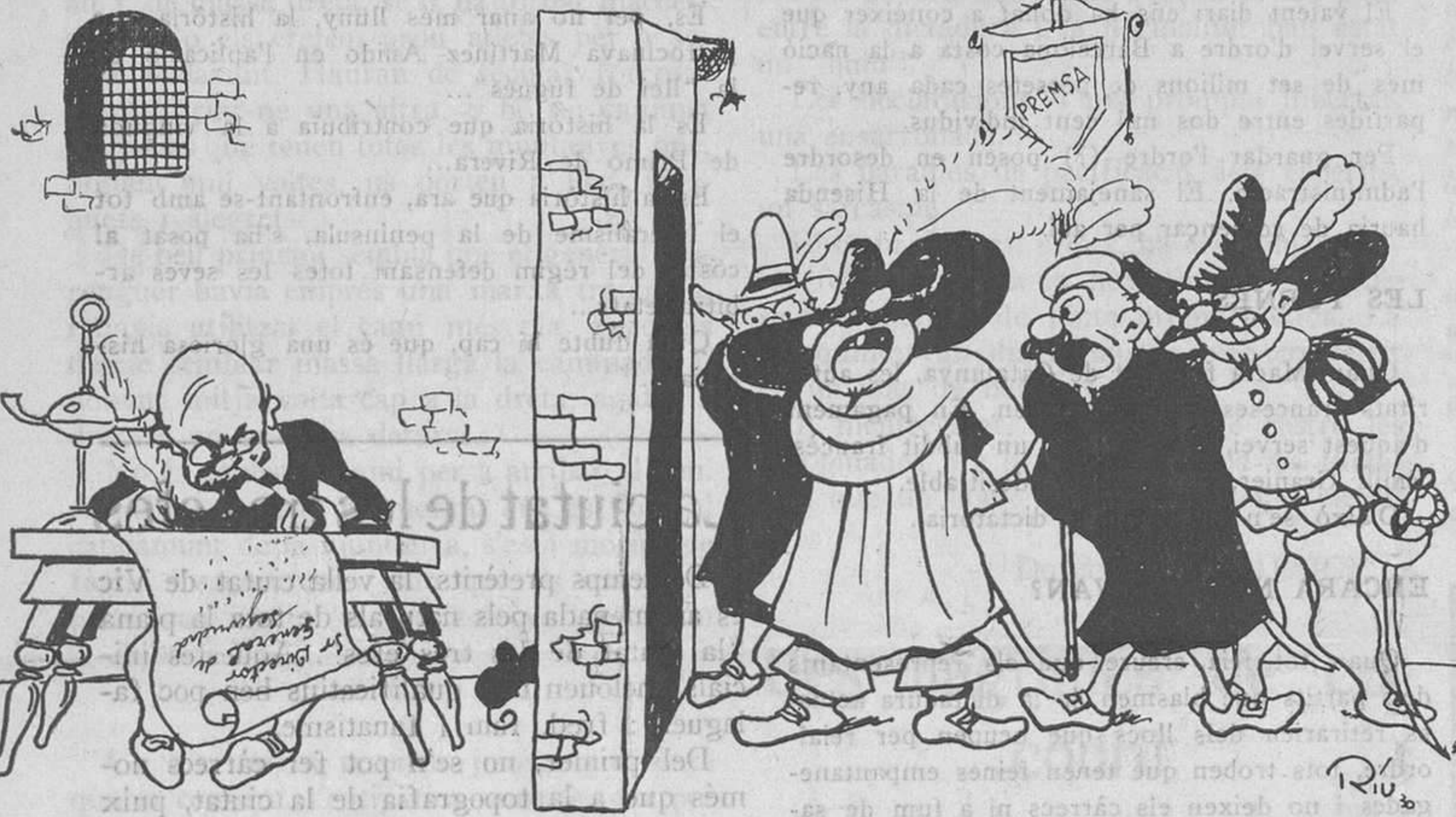
Ço que vaig a dir ara, doncs, no ho dic
pas com ho diria d'ésser un fet consumat
— poc hi manca si no ho és —; ho dic sen-
zillament per a donar el crit d'alerta davant
ço que s'albira en l'horitzó de la política
republicana local, que és no res menys que
un començament de trencadissa, un auguri
de que l'Entesa està en perill.

Aquest crit d'alerta, en els moments pre-
sents, podria produir els millors resultats,
puix no s'ha arribat encara a l'insult, i, per
tant, seria tasca fàcil interrompre aquest
diàleg entre *El Poble, Les Circumstàncies i*
Foment.

¿No fa indignar de veure que mentre at-
reu els republicans es belluguen, organitzant
conferències, mitings, etc., aquí, a Reus, es
passin el temps combatent-se els uns als
altres per fútils motius?

Per mil·lèsima vegada em dirigeixo als
republicans de Reus per a dir-los: "No és
barallant-vos com aconseguireu la Repúbli-
ca; aquesta ha d'establir-se mitjançant l'es-
forç, el sacrifici i la fe de tots en l'ideal".
¿Haurem d'insistir? Continuareu aquesta
insubstancial polèmica per un quitame allà
esas pajas?

P. E. P.

Cual gritan esos malditos,
pero... mal rayo me parta!
si en acabando esta carta
no pagan caros sus gritos.

Espurnes de la setmana

Francese Macià encara és a Bèlgica.
Normalitat.

Els reclusos governatius segueixen a la
Presó Model.
Normalitat.

Els "legionarios de España" fan de les
seves.
Normalitat.

Les armes recollides de les armeries en-
cara no han tornat a llurs estanteries.
Normalitat.

El comandant Franco és a la presó.
Normalitat.

Cada dia es denuncia la Premsa.
Normalitat.

El senyor comte de Montseny encara no
ha estat processat per malversador de ca-
bals públics.
Normalitat.

El senyor baró de Viver encara pot par-
lar.
Normalitat.

Els cambronistes més cambronistes s'han
constituït en "Unió Catalana" per a apre-
ndre a ésser regidors, diputats provincials,
governadors, ministres, etc.
Normalitat.

Les eleccions sembla que es faran.
Normalitat.

El "Centre de Dependents" encara no és
"Autonomista".
Normalitat.

A Lleida hi ha un governador que tria
els oradors que poden parlar.
Normalitat.

Amb dignitat i amb fermesa no es pot
acceptar l'estat actual de coses.

Les revolucions no s'han fet mai amb pa-
raules.

Cal arriscar quelcom més que la llibertat,
en la darrera jugada.

Creiem que ja és hora que se'ns digui si
hem tornat a fracassar.

Quan una massa, com la del poble es-
panyol, està ben disposada a tot, si els di-
rigents es consideren incapacitats per a di-
rigir i controlar el moviment espiritual,
deuen deixar-lo.

No volem res més que una República.

Tornem a dir lo de la setmana passada:
les abdicacions no són mai una solució.

Nosaltres no tenim cap mena de por a
què la revolució política es converteixi en
revolució social; però encara que fos així,
els veritables demòcrates, aquells que diuen
acatar les lleis majoritàries del país, en el
cas que es decidissin per una reforma molt
més revolucionària que la que preconitzem,

ho acataríem amb el respecte que es deu te-
nir per les lleis incontrolables del progrés.

El món no es detura pas en la reforma
que acordem i que no és mai una reforma
definitiva. La socialització dels mitjans de
producció, el repartiment de la terra al que
la treballa, la igualtat dels homes davant
del fet econòmic, són reformes que la hu-
manitat anirà aconseguint a mida que vagin
passant els anys i es rovellin els prestigis
de la màgica governamental present. No
cal pas espantar-se.

Si un home al segle xv hagués dit que
un dia ell amb un paperet a la mà podria
elegir el seu governant, hauria passat per
boig.

No cal espantar-se del que pot passar de-
mà. Del que cal espardir-se és del que pas-
sa ara.

La vergonya dels temps presents!

Mussolini va anunciar "l'era crucial" del
feixisme per a l'any 1934.

Ara ha dit que l'any 1950, Itàlia seria el
poble més jove de la vella Europa.

També ha dit que no declararà la guerra,
però que està armada per a ella.

Molt bé. Tot això vol dir que veurem una
guerra franco-italiana.

Però, que no ha servit per a res el crim
repugnant i grotesc que va ésser la guerra?

El senyor Lacierva diu que és un home
nou.

No afegeix que a Catalunya se'n recor-
den d'ell des de l'any 1909.

Per aclarir ben bé les coses i que la gent
no es confongui, podem assegurar que no
és veritat que hagin ingressat a la presó:

el senyor Nebot, arquitecte de la plaça de
Catalunya;

el senyor Romeu, ex-alcalde dictatorial de
Barcelona;

el senyor Milans, ex-governador civil i
President del Comitè Regulador Cotonaire;

el senyor Del Río, ex-tinent d'alcalde dic-
tatorial;

el senyor comte de Montseny, ex-presi-
dent de la Diputació Provincial dictatorial;

el senyor Montaner, ex-secretari de la
Exposició.

No és veritat que hagin ingressat a la
Presó. Qui ho ha dit, no sap el que es pes-
ca, ni el que es diu.

En canvi, si és veritat que han ingressat
a la presó, entre altres:

Angel Pestanya, obrer;

Lluhí i Vallescà, advocat;

Heliós Gómez, dibuixant;

Clarà, obrer;

Lluís Companys, advocat;

Foix, obrer;

Vallverdú, obrer;

Ricard Escrig, obrer;

Alamarcha, obrer;

Bassons, obrer;